

# הלכות שבת פרק יג

## פרק יג: כללי הוצאה

### עקירה והנחה ע"ג מקום ד' טפחים

א.

חייב רק בעקר והניח ממקום ד' על ד'

אין המוציא מרשות לרשות או המעביר ברשות הרבים חוץ לארבע אמות חייב עד שיעקור מעל גבי מקום שיש בו ארבעה טפחים על ארבעה טפחים או יתר, ויניח על גבי מקום שיש בו ארבעה על ארבעה:

חריגות בדין ד' על ד'

ב.

ידו של אדם כד' על ד'

ידו של אדם חשובה לו כארבעה על ארבעה.

לפיכך אם עקר החפץ מיד אדם העומד ברשות זו, והניחו ביד אדם אחר העומד ברשות שניה - חייב.

וכן, אם היה עומד באחת משתי רשויות אלו, ופשט ידו לרשות שניה, ועקר החפץ ממנה או מיד אדם העומד בה, והחזיר ידו אליו - חייב, ואף על פי שלא הניח החפץ במקום שהוא עומד בו, הואיל והוא בידו הרי הוא כמונח בארץ:

היה אוכל ויוצא מרשות לרשות, וחשב להוציא האוכל שבפיו מרשות לרשות - חייב, מפני שמחשבתו משימה פיו מקום, אף על פי שלא הוציא כדרך המוציאין.

השתנת מים כד' על ד'

וכן, מי שהיה עומד באחת משתי רשויות אלו, והשתין מים או רקק ברשות שניה - חייב, שהרי עקר מרשות והניח ברשות שניה, ומחשבתו עושה אותו כאילו עקר מעל גבי מקום.

כעפי אמה ברשות שניה פטור

היה עומד ברשות זו, ופי אמה ברשות שניה, והשתין בה - פטור:

מים כמונחים על הארץ

היה עומד באחת משתי רשויות, ופשט ידו לרשות שניה, ונטל משם מים מעל גבי גומא מליאה מים והוציאן - חייב, שהמים כולן כאילו הן מונחין על הארץ.

כלי ע"ג מים אינו

אבל אם היה כלי צף על גבי המים, ופירות בתוך הכלי, ופשט ידו ולקח מן הפירות והוציא - פטור, שהרי לא נחו הפירות על גבי הארץ, ונמצא שלא עקר מעל גבי מקום ארבעה.

דברים צפים ע"ג מים

ואין צריך לומר אם היו הפירות צפין על גבי המים והוציאן שהוא פטור. וכן, אם היה שמן על גבי המים, וקלט מן השמן והוציאו - פטור:

ה.

כבר אמרנו שאין המוציא מרשות לרשות חייב עד שיעקור ויניח, אבל אם עקר ולא הניח, או הניח ולא עקר - פטור. לפיכך מי שהיה עומד באחת משתי רשויות, ופשט ידו לרשות שניה וחפץ בידו, ונטלו אחר ממנו, או שנתן אחר לידו חפץ, והחזיר ידו אליו - שניהן פטורין, מפני שזה עקר וזה הניח.

חריגות בדין עקירה והנחה

ו.

ידו בתוך ג' לארץ

במה דברים אמורים, בשהיתה ידו למעלה משלשה, אבל אם היתה ידו בתוך שלשה סמוך לארץ - הרי זה כמי שהניח בארץ וחייב:

ז.

הפושט ידו ונטל או נתן

היה עומד באחת משתי רשויות אלו, ופשט חבירו ידו מרשות שניה ונטל חפץ מיד זה העומד ברשות זו והכניסו אצלו. או שהוציא חפץ מאצלו והניחו ביד זה העומד - זה העומד לא עשה כלום, שהרי חבירו נתן בידו או נטל מידו, וחבירו חייב, שהרי עקר והניח:

ח.

עקירת גופו כעקירת חפץ

היה עומד באחת משתי רשויות אלו, ונתן חבירו חפץ בידו או על גביו, ויצא באותו החפץ לרשות שניה ועמד שם - חייב,

מפני שעקירת גופו בחפץ שעליו כעקירת החפץ מאותה רשות, ועמידתו באותו החפץ כהנחת החפץ בקרקע שעמד בה:

ט.

יצא ונכנס כל היום כולו

לפיכך אם יצא בחפץ שבידו או על גביו, ולא עמד ברשות שניה, אלא חזר ונכנס והוא בידו, אפילו יצא ונכנס כל היום כולו עד שיצא היום - פטור, לפי שעקר ולא הניח.

אפילו עמד לתקן

ואפילו עמד לתקן המשווי שעליו - עדיין פטור הוא, עד שיעמוד לנוח:

י.

הרץ פטור עד שיעמוד

וכן מי שהיתה חבילתו על כתיפו ורץ בה, אפילו כל היום, ואינו חייב עד שיעמוד. והוא שהיה רץ בה, אבל אם הלך מעט מעט - הרי זה כעוקר ומניח, ואסור.

לפיכך מי שקדש עליו היום וחבילתו על כתיפו - רץ בה עד שיגיע לביתו, וזורקה שם כלאחר יד:

עומד לתקן גורם שיהיה מעביר ד"א ברה"ר

י.

עקר חפץ מרשות הרבים, והלך בו פחות מארבע אמות ועמד, וחזר והלך פחות מארבע אמות ועמד, אפילו כל היום כולו - פטור.

במה דברים אמורים, בשעמד לנוח, אבל אם עמד לתקן משאו - הרי זה כמהלך, וכשיעמוד חוץ לארבע האמות - חייב.

وهוא שיעמוד חוץ לארבע לנוח, אבל אם יעמוד לתקן משאו - עדיין הוא כמהלך, ואינו חייב עד שיעמוד לנוח חוץ לארבע האמות:

כשלא עקר החפץ כולו

יא.

היה קנה או רומח וכיוצא בו מונח על הארץ, והגביה הקצה האחד והיה הקצה השני מונח בארץ, והשליכו לפניו, וחזר והגביה הקצה שהיה מונח, והשליכו לפניו על דרך זו, עד שהעביר החפץ כמה מילין - פטור, לפי שלא עקר החפץ כולו מעל גבי הארץ.

גרר חייב

ואם משך החפץ וגררו על הארץ מתחילת ארבע לסוף ארבע - חייב, שהמגלגל עוקר הוא:

עקירה ללא כוונה להוציא

יב.

עקר חפץ מזוית זו להניחו בזוית אחרת, שנמצאת זו העקירה עקירה המותרת, ונמלך בדרך והוציאו לרשות שניה - פטור, מפני שלא היתה עקירה ראשונה לכך, ונמצאת כאן הנחה בלא עקירה.

הנחה על מהלך ונטלו

וכן, העוקר חפץ והניחו על חבירו כשהוא מהלך, ובעת שירצה חבירו לעמוד נוטלו מעל גבי חבירו - הרי זה פטור, שהרי יש כאן עקירה בלא הנחה:

יג.

זריקה ונח במקום שלא כפי מחשבתו

הזורק חפץ מרשות לרשות, או מתחילת ארבע לסוף ארבע ברשות הרבים, וקודם שינוח קלטו אחר בידו, או קלטו כלב, או נשרף - פטור, מפני שאין זו הנחה שנתכוון לה.

לפיכך אם נתכוון בשעת זריקה לכך - חייב:

הזורק חפץ מרשות לרשות והיה קשור בחבל ואגודו בידו, אם יכול למשוך  
החפץ אצלו - פטור, שהרי אין כאן הנחה גמורה, ונמצא כמי שעקר ולא  
הניח:

זורק לתוך יד חברו

טו.

הזורק ונחה בתוך ידו של חברו,  
אם עמד חברו במקומו וקיבלה - הזורק חייב, שהרי עקר והניח,  
ואם נעקר חברו ממקומו וקיבלה - פטור.  
זרק, ורץ הזורק עצמו אחר החפץ וקיבלו בידו ברשות אחרת, או חוץ לארבע  
אמות - פטור, כאילו נעקר אחר וקיבלו, שאין ההנחה הגמורה אלא שינוח  
החפץ במקום שהיה לו לנוח בו בשעת עקירה:

זורק מרה"י לרה"י ורה"ר באמצע

טז.

הזורק מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצע, אף על פי שעבר  
החפץ באויר רשות הרבים - פטור.

בתוך ג' לארץ

והוא שיעבור למעלה משלשה, אבל אם עבר בפחות משלשה סמוך לארץ  
ונח על גבי משהוא, אף על פי שנעקר או נתגלגל ויצא החפץ לרשות היחיד  
האחרת - הרי הוא כמי שנשאר עומד ברשות הרבים, ולפיכך חייב:

יז.

וכן, הזורק מרשות הרבים לרשות הרבים ורשות היחיד באמצע - פטור.

בתוך ג' לארץ

ואם עבר החפץ בפחות משלשה סמוך לארץ ונח על גבי משהוא, אף על פי שחזר ונתגלגל ויצא לרשות הרבים השניה, הרי הוא כמי שנשאר עומד ברשות היחיד, ולפיכך חייב:

ב' רשויות רבים מצטרפים

יח.

המעביר ארבע אמות ברשות הרבים זו עם רשות הרבים השניה - חייב, מפני שארבע אמות בשני רשויות הרבים מצטרפין, מפני שלא נח החפץ ברשות שביניהן:

## המושיט

יט.

המושיט מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצע - חייב, ואפילו הושיט למעלה מאויר רשות הרבים, שכן היתה עבודת הלויים במשכן, מושיטין את הקרשים מעגלה לעגלה ורשות הרבים בין שתי העגלות, וכל עגלה ועגלה רשות היחיד היא:

דווקא לאורך

יט.

במה דברים אמורים, בשהיו שתי רשויות היחיד באורך רשות הרבים, כמו שהעגלות מהלכות ברשות הרבים זו אחר זו,

אבל אם היו שתי הרשויות בשני צידי רשות הרבים, אף המושיט  
מרשות היחיד זו לרשות היחיד שכנגדה - פטור:

שכח והוציא ידו

כ.

שכח ופשט ידו והיא מליאה פירות, והוציאה מחצר זו להכניסה לחצר  
שבצידה, ונזכר קודם שיכניס, והרי ידו תלויה באויר רשות הרבים - מותר  
להחזירה אליו לחצירו,  
אבל להכניסה לאותה חצר השניה אסור, כדי שלא יעשה מחשבתו שחשב  
בשעת שגגה.

במזיד

ואם הוציא ידו במזיד, הרי זה אסור להחזירה אצלו, אלא קנסו אותו שתהא  
ידו תלויה עד שתחשך:

כוונה ומעשה

כא.

המתכוון לזרוק שמונה אמות ברשות הרבים, ונח החפץ בסוף ארבע - חייב,  
שהרי נעשה שיעור המלאכה ונעשית מחשבתו, שהדבר ידוע שאין זה החפץ  
מגיע לסוף שמונה עד שיעבור על כל מקום ומקום מכל השמונה.  
אבל אם נתכוון לזרוק ארבע, ונח החפץ בסוף שמונה - פטור, לפי שנח  
במקום שלא חשב שתעבור בו, וכל שכן שתנוח.  
לפיכך אם חשב בעת זריקה שינוח החפץ בכל מקום שירצה - חייב:

כב.

זרק לתוך ארבע אמות, ונתגלגל חוץ לארבע אמות - פטור.

זרק חוץ לארבע אמות, ונתגלגל לתוך ארבע אמות, אם נח על גבי משהוא  
חוץ לארבע אמות ואחר כך נתגלגל ונכנס - חייב,  
ואם לא נח כלל - הרי זה פטור: